

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

21 päivänä kesäkuuta 2016*

Ennakkoratkaisupyyntö — Tavaroiden vapaa liikkuvuus — Viennin määrällisiä rajoituksia vaikutukseltaan vastaavien toimenpiteiden kieltä — SEUT 35 artikla — Yhtiö, joka on sijoittautunut Belgian kuningaskunnan hollanninkieliselle kielialueelle — Säännöstö, jonka mukaan laskut on laadittava hollannin kielellä sillä uhalla, että muutoin ne ovat kaikkiin nähden pätemättömiä — Rajat ylittävä edustussopimus — Rajoitus — Oikeuttaminen — Suhteettomuus

Asiassa C-15/15,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka rechtbank van koophandel te Gent (Gentin kauppaoikeudellisia asioita käsittelevä tuomioistuin, Belgia) on esittänyt 18.12.2014 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 16.1.2015, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

New Valmar BVBA

vastaan

Global Pharmacies Partner Health Srl,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, varapresidentti A. Tizzano, jaostojen puheenjohtajat R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen, A. Arabadjiev ja F. Biltgen sekä tuomarit J. Malenovský, J.-C. Bonichot, C. Vajda, S. Rodin ja E. Regan (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: H. Saugmandsgaard Øe,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 26.1.2016 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- New Valmar BVBA, edustajanaan P. Devos, advocaat,
- Belgian hallitus, asiamiehinään J. Van Holm ja L. Van den Broeck, avustajinaan H. De Bauw ja B. Martel, advocaten,
- Liettuan hallitus, asiamiehinään D. Kriauciūnas ja R. Dzikovič,
- Euroopan komissio, asiamiehinään E. Manhaeve, M. van Beek ja G. Wilms,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

kuultuaan julkisasiamiehen 21.4.2016 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEUT 45 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain New Valmar BVBA ja Global Pharmacies Partner Health Srl (jäljempänä GPPH) ja joka koskee useiden laskujen maksamatta jättämistä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28.11.2006 annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY (EUVL 2006, L 347, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 13.7.2010 annetulla neuvoston direktiivillä 2010/45/EU (EUVL 2010, L 189, s. 1; jäljempänä direktiivi 2006/112), 226 artiklassa mainitaan tiedot, jotka ovat laskuissa pakollisia.
- 4 Direktiivin 248 a artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot voivat valvontaa varten ja tiettyjen verovelvollisten osalta tai tietyissä tapauksissa vaatia, että niiden alueella luovutettuja tavaroita ja suoritettuja palveluita koskevat laskut ja niiden alueelle sijoittautuneiden verovelvollisten vastaanottamat laskut käännetään niiden viralliselle kielelle. Jäsenvaltiot eivät kuitenkaan saa asettaa laskujen kääntämistä koskevaa yleistä vaatimusta.”

Belgian oikeus

- 5 Perustuslain (Grondwet), sellaisena kuin se on yhteensovitettona 17.2.1994 (Belgisch Staatsblad 17.2.1994, s. 4054), 4 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Belgiassa on neljä kielialuetta: hollanninkielinen kielialue, ranskankielinen kielialue, Brysselin pääkaupunkiseudun kaksikielinen alue ja saksankielinen kielialue.

Jokainen kuningaskunnan kunta kuuluu johonkin näistä kielialueista.

--”

- 6 Perustuslain 129 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Flaamilaisen yhteisön ja ranskankielisen yhteisön parlamentit säätävät kukin omalta osaltaan asetuksella ilman liittovaltion lainsäätäjän toimia kielten käyttämisestä seuraavia tarkoituksia varten:

--

3. työnantajien ja niiden henkilöstön väliset työhön liittyvät suhteet sekä yritysten toimet ja asiakirjat, joista säädetään lailla ja asetuksilla.”

- 7 Kielten käyttämisestä hallintoasioissa annettujen lakien (wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken), sellaisina kuin ne ovat yhteensovitettuina 18.7.1966 annetulla kuninkaan päätöksellä (Belgisch Staatsblad 2.8.1966, s. 7798; jäljempänä kielten käyttämisestä annettu laki), 52 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Teollisuus-, kaupp- ja rahoitusyritysten on käytettävä laeissa ja asetuksissa – – säädetyissä toimissa ja asiakirjoissa sen alueen kieltä, jossa sen kotipaikka tai eri toimipaikat sijaitsevat.”

- 8 Kielten käyttämisestä työnantajien ja työntekijöiden välisissä työhön liittyvissä suhteissa sekä laissa ja asetuksissa säädetyissä yrityksen toimissa ja asiakirjoissa 19.7.1973 annettu Vlaamse Gemeenschapin (flaamilainen yhteisö, Belgia) asetus (decreet tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen) (Belgisch Staatsblad 6.9.1973, s. 10089; jäljempänä kielten käyttämisestä annettu asetus) annettiin perustuslain 129 §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla.

- 9 Tämän asetuksen 1 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Tätä asetusta sovelletaan luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin, joilla on toimipaikka hollanninkielisellä kielialueella. Siinä säädetään kielten käyttämisestä työnantajien ja työntekijöiden välisissä työhön liittyvissä suhteissa sekä yritysten laissa säädettyjen toimien ja asiakirjojen osalta.

– –”

- 10 Asetuksen 2 §:ssä täsmennetään, että ”työnantajien ja työntekijöiden välisissä työhön liittyvissä suhteissa sekä yritysten laissa säädetyissä toimissa ja asiakirjoissa käytettävä kieli on hollanti”.

- 11 Saman asetuksen 10 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Tämän asetuksen säännösten vastaiset asiakirjat tai toimet ovat pätemättömiä. Tuomioistuimien toteaa pätemättömyyden viran puolesta.

– –

Tuomiossa määrätään kyseisten asiakirjojen korvaamisesta viran puolesta.

Pätemättömyyden poistamisella on vaikutuksia vasta niiden korvaamispäivästä lähtien: kirjallisten asiakirjojen osalta siitä päivämäärästä lähtien, jona korvaavat asiakirjat on jätetty työtuomioistuimen kirjaamoon.

– –”

Pääasian tosiseikat ja ennakkoratkaisukysymys

- 12 New Valmar, joka on Belgian oikeuden mukaan perustettu Evergemiin (Belgia) sijoittautunut yhtiö, ja GPPH, joka on Italian oikeuden mukaan perustettu Milanoon (Italia) sijoittautunut yhtiö, tekivät 12.11.2010 sopimuksen, jossa viimeksi mainittu nimitettiin yksinoikeudella New Valmarin edustajaksi Italiassa lapsille tarkoitettujen tavaroiden jakelua varten. Sopimuksen voimassaoloajan oli tarkoitus päättyä 31.12.2014.

- 13 Edustusopimuksen 18 artiklan mukaan sopimukseen sovellettiin Italian lakia, ja toimivalta sopimuspuolten välisten mahdollisten riitojen ratkaisemiseen oli Gentin (Belgia) tuomioistuimilla.

- 14 New Valmar irtisanoi 29.12.2011 päivätyllä kirjatulla kirjeellä sopimuksen päättymään ennaikaisesti 1.6.2012.
- 15 New Valmar nosti 30.3.2012 rechtbank van koophandel te Gentissä (Gentin kauppaoikeudellisia asioita käsittelevä tuomioistuin, Belgia) kanteen, jossa se vaati GPPH:n velvoittamista maksamaan sille noin 234 192 euroa suorituksena useista maksamattomista laskuista.
- 16 GPPH nosti vastakanteen, jossa se vaati New Valmarin velvoittamista suorittamaan sille 1 467 448 euron korvaus niiden välisen edustussopimuksen virheellisestä päättämisestä.
- 17 GPPH vastusti New Valmarin kannetta vetoamalla pääasiassa kyseessä olevien laskujen pätemättömyyteen sillä perusteella, että vaikka ne ovat kielten käyttämisestä annetussa laissa ja kielten käyttämisestä annetussa asetuksessa (jäljempänä yhdessä pääasiassa kyseessä oleva säännöstö) tarkoitettuja ”laissa ja asetuksissa säädettyjä toimia ja asiakirjoja”, niissä ei noudateta tähän säännöstöön sisältyviä pakottavia sääntöjä, koska New Valmariin, arvonlisäveroon ja pankkiin liittyviä tietoja lukuun ottamatta kaikki kyseisissä laskuissa olevat tiedot, mukaan luettuina yleiset ehdot, on laadittu muulla kuin hollannin kielellä eli italiaksi, vaikka New Valmar on sijoittautunut Belgian kuningaskunnan hollanninkieliselle kielialueelle.
- 18 New Valmar toimitti 14.1.2014 oikeudenkäynnin aikana GPPH:lle hollanninkielisen käännöksen laskuista. Unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta kuitenkin ilmenee, että laskut ovat pääasiassa kyseessä olevan säännöston nojalla edelleenkin kaikkiin nähden pätemättömiä.
- 19 New Valmar ei kiistä sitä, että tarkasteltavat laskut eivät ole pääasiassa kyseessä olevan säännöston mukaisia. Se vetoaa kuitenkin siihen, että tämä säännöstö on muun muassa tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien unionin oikeuden määräysten, erityisesti SEUT 26 artiklan 2 kohdan sekä SEUT 34 ja SEUT 35 artiklan, vastainen.
- 20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, voiko – kun 16.4.2013 annettu tuomio Las (C-202/11, EU:C:2013:239) otetaan huomioon – yrityksille, joiden kotipaikka on Belgian kuningaskunnan hollanninkielisellä kielialueella, kuuluva velvollisuus laatia laskut hollanniksi näiden pätemättömyyden uhalla olla omiaan rajoittamaan kansainvälistä kauppaa, onko tällainen mahdollinen rajoitus oikeutettavissa yhdellä tai useammalla yleisen edun mukaisella tavoitteella, kuten niillä, jotka koskevat virallisen kielen käytön edistämistä ja tällaiseen käyttöön kannustamista tai hallinnollisten tarkastusten tehokkuuden varmistamista, ja onko kyseinen mahdollinen rajoitus oikeassa suhteessa tavoiteltaviin päämääriin.
- 21 Tässä tilanteessa rechtbank van koophandel te Gent on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko SEUT 45 artiklaa tulkittava siten, että tämä määräys on esteenä jäsenvaltion liittovaltiorakenteeseen kuuluvan yhteisön eli tässä tapauksessa Belgian liittovaltioon kuuluvan flaamilaisen yhteisön säännöstölle, jossa [kielten käyttämisestä annetun lain] 52 §:n nojalla, luettuna yhdessä [kielten käyttämisestä annetun asetuksen] 10 §:n kanssa, säädetään jokaiselle yritykselle, jolla on toimipaikka kyseisen yhteisön alueella, velvollisuus laatia rajat ylittävät laskut yksinomaan kyseisen liittovaltiorakenteeseen kuuluvan yhteisön virallisella kielellä sillä uhalla, että muutoin tuomioistuin toteaa nämä laskut viran puolesta pätemättömiksi?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

Kysymyksen tutkittavaksi ottaminen ja ulottuvuus

- 22 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee ensinnäkin, että pääasiassa kyseessä olevassa sopimuksessa määrättiin nimenomaisesti, että siihen sovelletaan Italian oikeutta. Kysymys perustuu lähtökohtaan, jonka mukaan on niin, että huolimatta Italian oikeuden soveltamisesta sopimuslakina pääasian yhteydessä sovelletaan pääasiassa kyseessä olevaa säännöstöä.
- 23 Tässä yhteydessä on muistutettava, että koska yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, ovatko sen unionin tuomioistuimelle esittämät kysymykset tarpeellisia ja onko niillä merkitystä asian kannalta (ks. mm. tuomio 18.2.2016, Finanmadrid EFC, C-49/14, EU:C:2016:98, 27 kohta), esitettyyn kysymykseen on vastattava mainitun lähtökohdan perusteella; ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana on kuitenkin selvittää, onko lähtökohta perusteltu, kun huomioon otetaan erityisesti – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 25–28 kohdassa – sopimusveloitteisiin sovellettavasta laista 17.6.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 593/2008 (Rooma I) (EUVL 2008, L 177, s. 6) säännökset.
- 24 Toiseksi on huomattava, että Belgian hallitus vetosi niin kirjallisissa huomautuksissaan kuin istunnossakin siihen, että toisin kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on todennut ennakkoratkaisupyynnössään, pääasiassa kyseessä olevassa säännöstössä ei veloiteta käyttämään hollannin kieltä kaikissa laskun tiedoissa vaan ainoastaan sovellettavan arvonlisäverosäännösten kannalta laillisesti pakollisissa tiedoissa. Nämä viimeksi mainitut tiedot luetellaan direktiivin 2006/112 226 artiklassa, joten niistä on helppo saada käännös kaikille Euroopan unionin kielille.
- 25 Tässä yhteydessä on palautettava mieleen, että unionin tuomioistuimen tehtävänä on unionin tuomioistuinten ja kansallisten tuomioistuinten välisen toimivallanjaon mukaisesti ottaa huomioon ennakkoratkaisukysymyksiin liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat, sellaisina kuin ne on ennakkoratkaisupyynnössä esitetty. On siis niin, että riippumatta arvostelusta, jota Belgian hallitus on esittänyt ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen antamasta kansallisen oikeuden tulkinnasta, tämä ennakkoratkaisupyynnö on tutkittava mainitun tuomioistuimen antaman kansallisen oikeuden tulkinnan valossa (ks. vastaavasti mm. tuomio 29.10.2009, Pontin, C-63/08, EU:C:2009:666, 38 kohta).
- 26 Nyt käsiteltävässä asiassa on siis vastattava ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämään kysymykseen tukeutumalla lähtökohtaan, jonka mukaan kaikki laskun tiedot on pääasiassa kyseessä olevan säännösten mukaisesti laadittava hollannin kielellä.
- 27 Kolmanneksi on todettava, että Belgian hallitus väittää kirjallisissa huomautuksissaan, että pääasiassa kyseessä olevan tilanteen ja työntekijöiden vapaan liikkuvuuden välillä ei ole mitään yhteyttä, joten tämä ennakkoratkaisupyynnö on jätettävä tutkimatta tai siihen ei ainakaan tarvitse vastata, koska se koskee SEUT 45 artiklan tulkintaa.
- 28 Tässä yhteydessä on riittävää huomata, että kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välille SEUT 267 artiklalla luodussa yhteistyömenettelyssä unionin tuomioistuimen tehtävänä on antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen vastaus, jonka perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista siinä vireillä olevan asian. Unionin tuomioistuimen on tämän vuoksi tarvittaessa muotoiltava sille esitetyt kysymykset uudelleen. Unionin tuomioistuimen tehtävänä on nimittäin tulkita kaikkia unionin oikeuden määräyksiä ja säännöksiä, joita kansalliset tuomioistuimet tarvitsevat ratkaistessaan niiden käsiteltäväksi saatettuja asioita, vaikka näitä määräyksiä ja säännöksiä ei olisi nimenomaisesti mainittu kansallisten tuomioistuinten unionin tuomioistuimelle esittämissä kysymyksissä (ks. mm. tuomio 17.12.2015, Szemery, C-330/14, EU:C:2015:826, 30 kohta).

- 29 Vaikka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on muodollisesti rajoittanut kysymyksensä koskemaan vain SEUT 45 artiklan tulkintaa, tämä seikka ei näin ollen estä unionin tuomioistuinta esittämästä kaikkia unionin oikeuden tulkintaan liittyviä seikkoja, jotka saattavat olla hyödyllisiä kansallisen tuomioistuimen arvioidessa käsiteltävänä olevaa asiaa, riippumatta siitä, onko kansallinen tuomioistuin viitannut niihin kysymyksessään. Tässä yhteydessä unionin tuomioistuimen on poimittava kaikista kansallisen tuomioistuimen esittämistä seikoista ja erityisesti ennakkoratkaisupyyntöpäätöksen perusteluista ne unionin oikeutta koskevat seikat, joita on syytä tulkita, kun otetaan huomioon pääasian kohde (ks. analogisesti mm. tuomio 17.12.2015, Szemerey, C-330/14, EU:C:2015:826, 31 kohta).
- 30 Nyt käsiteltävässä asiassa on niin, että huolimatta SEUT 45 artiklan mainitsemisesta ennakkoratkaisukysymyksessä ennakkoratkaisupyyntöpäätöksen perusteluista ilmenee selvästi, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tarkoituksena on selvittää, onko pääasiassa kyseessä oleva säännöstö EUT-sopimuksessa tavaroiden vapaasta liikkuvuudesta annettujen sääntöjen mukainen, koska kyseinen tuomioistuin mainitsee tässä yhteydessä nimenomaisesti, että New Valmar on vedonnut pääasian oikeudenkäynnissä SEUT 26 artiklan 2 kohtaan sekä SEUT 34 ja SEUT 35 artiklaan.
- 31 Koska pääasia koskee tavaroiden vientiä Belgiasta toiseen jäsenvaltioon – tässä tapauksessa Italiaan – eikä niiden tuontia, on todettava, että vain SEUT 35 artikla, jossa kielletään viennin määrällisiä rajoituksia vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet, on sovellettavissa.
- 32 Belgian hallitus kuitenkin väittää, että pääasiassa kyseessä olevaa säännöstöä ei ole arvioitava unionin primaarioikeuden vaan pelkästään direktiivin 2006/112 kannalta, koska ala on tällä direktiivillä yhdenmukaistettu kattavasti. Belgian hallituksen mielestä nimittäin direktiivin 248 a artiklassa sallitaan se, että jäsenvaltiot säätävät lainsäädännössään, että rajat ylittävissä asiayhteydessä laadittavat laskut on laadittava muulla kuin palvelujen tai tavaroiden kohdejäsenvaltion kielellä. Kun mainitun säännöksen mukaan jäsenvaltiot saavat vaatia alueellaan toteutettujen tavaroiden luovutusten tai palvelujen suoritusten osalta laskujen kääntämistä viralliselle kielelleen, säännös sitä paitsi merkitsee sitä, että laskut pääsääntöisesti laaditaan jäsenvaltion, jonka alueelle laskun antava yritys on sijoittautunut, virallisella kielellä.
- 33 Tässä yhteydessä on kuitenkin palautettava mieleen, että unionin arvonlisäverojärjestelmällä kansalliset lainsäädännöt yhdenmukaistetaan vain asteittain ja osittain (ks. vastaavasti mm. tuomio 26.2.2015, VDP Dental Laboratory ym., C-144/13, C-154/13 ja C-160/13, EU:C:2015:116, 60 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 34 Niinpä on huomattava, että direktiivin 2006/112 226 artiklassa, joka koskee laskujen sisältöä, ja direktiivin 248 a artiklassa, jonka nojalla kohdejäsenvaltiot voivat tietyissä tapauksissa vaatia rajat ylittävää luovutusta koskevan laskun kääntämistä yhdelle virallisista kielistään, ei säännellä – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 45–48 kohdassa – jäsenvaltioiden mahdollisuutta asettaa alueelleen sijoittautuneille yrityksille velvollisuus laatia kukin lasku jäsenvaltion virallisella kielellä tai kyseisen alueen virallisella kielellä.
- 35 Esitetty kysymys on edellä esitetyn perusteella muotoiltava uudelleen siten, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään, onko SEUT 35 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä jäsenvaltion liittovaltiorakenteeseen kuuluvan yhteisön, kuten Belgian kuningaskunnan flaamilaisen yhteisön, säännöstölle, jonka mukaan jokaisen yrityksen, jolla on toimipaikka kyseisen yhteisön alueella, on laadittava kaikki tiedot, jotka sisältyvät rajat ylittäviä liiketoimia koskeviin laskuihin, yksinomaan kyseisen yhteisön virallisella kielellä sillä uhalla, että muutoin laskut ovat pätemättömiä, mikä tuomioistuimen on todettava viran puolesta.

SEUT 35 artiklan soveltamisalaan kuuluvan rajoituksen olemassaolo

- 36 Oikeuskäytännössä on katsottu, että kaikkiin asianomaisessa jäsenvaltiossa toimiviin elinkeinonharjoittajiin sovellettava kansallinen toimenpide, jolla on tosiasiaassa suurempi vaikutus tavaroiden vientiin mainitun jäsenvaltion markkinoilta kuin tavaroiden kaupan pitämiseen saman jäsenvaltion sisäisillä markkinoilla, kuuluu SEUT 35 artiklassa määrätyn kiellon soveltamisalaan (ks. vastaavasti tuomio 16.12.2008, Gysbrechts ja Santurel Inter, C-205/07, EU:C:2008:730, 40–43 kohta).
- 37 Lisäksi on muistutettava, että EUT-sopimuksessa määrätyn perusvapauden kaikenlainen vähäinenkin rajoittaminen on kyseisessä sopimuksessa kielletty (ks. vastaavasti tuomio 1.4.2008, Gouvernement de la Communauté française ja gouvernement wallon, C-212/06, EU:C:2008:178, 52 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 38 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee nyt käsiteltävässä asiassa, että pääasiassa kyseessä olevan säännösten mukaan yritysten, joilla on toimipaikka Belgian kuningaskunnan hollanninkielisellä kielialueella, antamat laskut, mukaan luettuina rajat ylittäviä liiketoimia koskevat laskut, on ehdottomasti laadittava hollanniksi, joka on ainoa todistusvoimainen kieli, sillä uhalla, että muutoin tuomioistuin toteaa ne viran puolesta pätemättömiksi.
- 39 Belgian hallituksen mukaan tällaista säännöstöä ei voida pitää tavaroiden vapaan liikkuvuuden rajoituksena, koska laskuissa, jotka ovat ainoana kyseisen säännösten kohteena, vain vahvistetaan saatava, joka johtuu asianomaisten sopimuspuolten tekemästä sopimuksesta. Belgian hallituksen mielestä tällainen säännöstö ei vaikuta – toisin kuin säännöstö, joka oli kyseessä 16.4.2013 annettuun tuomioon Las (C-202/11, EU:C:2013:239) johtaneessa asiassa – sopimuspuolten vapautteen laatia tällainen sopimus valitsemallaan kielellä, eikä se siis haittaa suostumusten vaihtoa sopimuspuolten välillä. Pääasiassa kyseessä olevan säännösten ei siis voida katsoa vaikuttavan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- 40 On kuitenkin niin, että kun pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa säännöstössä asianomaisilta toimijoilta viedään mahdollisuus valita vapaasti kummankin hallitsema kieli laskujensa laatimiseen ja velvoitetaan toimijat tätä varten käyttämään kieltä, joka ei välttämättä vastaa sitä, jota ne ovat sopineet käyttävänsä sopimussuhteissaan, tällainen säännöstö on omiaan lisäämään laskujen riitauttamisen ja maksamatta jättämisen riskiä, koska laskujen saajat voisivat pitää houkuttelevana vetoamista kyvyttömyyteensä – olipa se todellista tai väitettyä – ymmärtää laskujen sisältöä kieltäytyäkseen niiden maksamisesta.
- 41 Muulla kuin hollannin kielellä laaditun laskun saaja voisi päinvastoin – kun otetaan huomioon tällaisen laskun pätemättömyys kaikkiin nähden – pitää houkuttelevana riitauttaa laskun pätevyys jo pelkästään tällä perusteella ja tehdä niin siitäkkin huolimatta, että lasku olisi laadittu sen saajan ymmärtämällä kielellä. Tällainen pätemättömyys voisi lisäksi aiheuttaa laskun antajalle merkittäviä muun muassa viivästyskorkojen menettämisen kaltaisia hankaluuksia, koska unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee, että kyseiset korot alkavat lähtökohtaisesti juosta vasta uuden hollanniksi laaditun laskun antamisesta, ellei sopimuksessa toisin määrätä.
- 42 Tästä seuraa, että vaikka pääasiassa kyseessä olevan kaltainen säännöstö koskee kieliversiota, jolla laskun tiedot on laadittava, eikä laskun taustalla olevan sopimussuhteen sisältöä, säännöstöllä on aiheuttamansa oikeudellisen epävarmuuden takia kauppaan sellaisia rajoittavia vaikutuksia, jotka ovat omiaan tekemään sopimussuhteiden solmimisen tai jatkamisen Belgian kuningaskunnan hollanninkieliselle kielialueelle sijoittautuneen yrityksen kanssa vähemmän houkuttelevaksi.
- 43 Vaikka onkin totta, että tällainen säännöstö voi siksi, että sitä sovelletaan erotuksetta kuhunkin sellaisen yrityksen, jolla on toimipaikka kyseisellä alueella, antamaan laskuun, vaikuttaa sekä asianomaisen jäsenvaltion sisäiseen että rajat ylittävään kauppaan, se on omiaan haittaamaan enemmän viimeksi mainittua kauppaa, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa

61–68 kohdassa, koska muuhun jäsenvaltioon kuin Belgian kuningaskuntaan sijoittautunut ostaja kykenee ymmärtämään hollannin kieltä vähemmän todennäköisemmin kuin ostaja, joka on sijoittautunut viimeksi mainittuun jäsenvaltioon, jossa mainittu kieli on yksi virallisista kielistä.

- 44 Kun otetaan huomioon tämän tuomion 24 kohdassa mainittu Belgian hallituksen argumentaatio pääasiassa kyseessä olevan säännösten ulottuvuudesta, on täsmennettävä, että tällaisen säännösten rajoittavuus ei tulisi mitenkään kyseenalaiseksi, jos osoittautuisi, että vain direktiivin 2006/112 226 artiklassa luetellut pakolliset tiedot on laadittava hollannin kielellä, minkä selvittäminen on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana, koska tällaisessakin tapauksessa aiheutuisi sitä samaa oikeudellista epävarmuutta kuin se, joka todettiin tämän tuomion 42 kohdassa.
- 45 Kyseisen säännösten aiheuttamia rajoittavia vaikutuksia ei myöskään voida pitää liian satunnaisina tai liian välillisinä, jotta voitaisiin katsoa muiden muassa 7.3.1990 annettuun tuomioon Krantz (C-69/88, EU:C:1990:97, 10 ja 11 kohta) ja 13.10.1993 annettuun tuomioon CMC Motorradcenter (C-93/92, EU:C:1993:838, 10–12 kohta) perustuvan oikeuskäytännön mukaisesti, ettei siinä ole kyse SEUT 35 artiklassa tarkoitettusta rajoituksesta.
- 46 Kuten tämän tuomion 40–43 kohdasta ilmenee, tällainen säännöstö nimittäin voi vaikuttaa, vaikka vain vähäisestikin, sopimussuhteisiin, ja asia on näin varsinkin, kun – kuten istunnossa todettiin – ei ole harvinaista, että tällaiset suhteet konkretisoituvat pelkällä laskun laatimisella. Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 69 kohdassa, tällainen vaikutus ei riipu tulevasta ja hypoteettisesta tapahtumasta vaan siitä, että käytetään tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevaa oikeutta (ks. analogisesti mm. tuomio 1.4.2008, Gouvernement de la Communauté française ja gouvernement wallon, C-212/06, EU:C:2008:178, 51 kohta).
- 47 Tästä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen säännöstö on rajoitus, joka kuuluu SEUT 35 artiklan soveltamisalaan.

Oikeuttamisperusteen olemassaolo

- 48 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallinen toimenpide, jolla rajoitetaan taattujen perusvapauksien käyttöä, voidaan hyväksyä vain, jos toimenpiteellä on yleisen edun mukainen tavoite, sillä voidaan taata tämän tavoitteen saavuttaminen eikä sillä ylitetä sitä, mikä on tarpeen tavoitteen saavuttamiseksi (ks. vastaavasti mm. tuomio 1.10.2015, Trijber ja Harmsen, C-340/14 ja C-341/14, EU:C:2015:641, 70 kohta).
- 49 Nyt käsiteltävässä asiassa Belgian hallitus väittää, että pääasiassa kyseessä olevan säännösten tarkoituksena on yhtäältä kannustaa käyttämään asianomaisen kielialueen virallista kieltä ja toisaalta varmistaa toimivaltaisten arvonlisäveroviranomaisten toteuttaman valvonnan tehokkuus.
- 50 Tässä yhteydessä on muistutettava, että tavoite, jossa on kyse siitä, että edistetään jäsenvaltion jonkin virallisen kielen käyttöä ja kannustetaan siihen, on sellainen hyväksyttävä tavoite, joka voi lähtökohtaisesti oikeuttaa unionin oikeudessa asetettujen velvoitteiden rajoittamisen (ks. vastaavasti tuomio 28.11.1989, Groener, C-379/87, EU:C:1989:599, 19 kohta; tuomio 12.5.2011, Runevič-Vardyn ja Wardyn, C-391/09, EU:C:2011:291, 85 kohta ja tuomio 16.4.2013, Las, C-202/11, EU:C:2013:239, 25–27 kohta).
- 51 Lisäksi oikeuskäytännössä on jo todettu, että verovalvonnan tehokkuuden turvaaminen on sellainen yleistä etua koskeva tavoite, joka voi oikeuttaa EUT-sopimuksessa taattujen perusvapauksien käytön rajoittamisen (ks. vastaavasti mm. tuomio 20.2.1979, Rewe-Zentral, 120/78, EU:C:1979:42, 8 kohta ja tuomio 15.5.1997, Futura Participations ja Singer, C-250/95, EU:C:1997:239, 31 kohta).

- 52 On katsottava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisella säännöstöllä voidaan saavuttaa mainitut kaksi tavoitetta, koska yhtäältä sen avulla voidaan turvata hollannin kielen yleinen käyttö laskujen kaltaisten virallisten asiakirjojen laatimisessa ja toisaalta sillä voidaan helpottaa tällaisten asiakirjojen valvontaa toimivaltaisissa kansallisissa viranomaisissa.
- 53 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen säännösten on kuitenkin unionin oikeudessa asetettujen vaatimusten täyttämiseksi oltava oikeassa suhteessa kyseisiin tavoitteisiin.
- 54 Nyt käsiteltävässä asiassa on niin, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 90–92 kohdassa, että sellainen jäsenvaltion säännöstö, jossa paitsi veloitettaisiin käyttämään kyseisen jäsenvaltion virallista kieltä rajat ylittäviä liiketoimia koskevien laskujen laatimisessa myös mahdollistettaisiin tällaisten laskujen todistusvoimaisen version laatiminen silläkin kielellä, jota asianomaiset sopimuspuolet osaavat, haittaisi tavaroiden vapaata liikkuvuutta vähemmän kuin pääasiassa kyseessä oleva säännöstö mutta olisi kuitenkin omiaan takaamaan kyseisellä säännöstöllä tavoiteltavat päämäärät (ks. analogisesti tuomio 16.4.2013, Las, C-202/11, EU:C:2013:239, 32 kohta).
- 55 On siis huomattava verovalvonnan tehokkuuden varmistamista koskevasta tavoitteesta, että Belgian hallitus itsekin ilmoitti istunnossa, että 23.1.2013 päivätyn hallinnollisen soveltamisohjeen mukaan verohallinto ei voi evätä arvonlisäveron vähennysoikeutta pelkästään sillä perusteella, että laskun lakisääteiset tiedot on laadittu muulla kuin hollannin kielellä, mikä antaa ymmärtää, että tällaisen muun kielen käyttö ei ole omiaan estämään kyseisen tavoitteen saavuttamista.
- 56 Kaiken edellä esitetyn perusteella on katsottava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisella säännöstöllä ylitetään se, mikä on tarpeen tämän tuomion 49–51 kohdassa mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi, joten sitä ei voida pitää oikeasuhteisena.
- 57 Niinpä esitettyyn kysymykseen on vastattava, että SEUT 35 artiklaa on tulkittava siten, että se on esteenä jäsenvaltion liittovaltiorakenteeseen kuuluvan yhteisön, kuten Belgian kuningaskunnan flaamilaisen yhteisön, säännöstölle, jonka mukaan jokaisen yrityksen, jolla on toimipaikka kyseisen yhteisön alueella, on laadittava kaikki tiedot, jotka sisältyvät rajat ylittäviä liiketoimia koskeviin laskuihin, yksinomaan kyseisen yhteisön virallisella kielellä sillä uhalla, että muutoin laskut ovat pätemättömiä, mikä tuomioistuimen on todettava viran puolesta.

Oikeudenkäyntikulut

- 58 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

SEUT 35 artiklaa on tulkittava siten, että se on esteenä jäsenvaltion liittovaltiorakenteeseen kuuluvan yhteisön, kuten Belgian kuningaskunnan flaamilaisen yhteisön, säännöstölle, jonka mukaan jokaisen yrityksen, jolla on toimipaikka kyseisen yhteisön alueella, on laadittava kaikki tiedot, jotka sisältyvät rajat ylittäviä liiketoimia koskeviin laskuihin, yksinomaan kyseisen yhteisön virallisella kielellä sillä uhalla, että muutoin laskut ovat pätemättömiä, mikä tuomioistuimen on todettava viran puolesta.

Allekirjoitukset